

Nr 316.

Av herr Nilsson, Hjalmar, m. fl., om en utredning angående vissa frågor rörande brandväsendet.

1944 års brandlag och brandstadga jämte de under 1945 utfärdade normalbrandordningarna innefattade väsentligt skärpta krav på kommunernas brandförsvaret. De nya bestämmelserna ha medfört en kraftig utbyggnad av brandkårerna. Nya yrkesbrandkårer ha tillkommit, och i borgarbrandkårer ha brandmännen blivit hårdare bundna genom beredskap i hemmet eller på hemorten. 1945 funnos något över 30 yrkesbrandkårer (motsvarande) med cirka 130 brandbefäl och 1 000 brandförmän och brandmän. 1951 funnos 50 yrkesbrandkårer med 220 befäl och 1 700 brandförmän och brandmän, vartill kom viss verkstads- och servicepersonal. Ytterligare yrkesbrandkårer ha därefter tillkommit, och flera äro tydligen att vänta. Kommunernas kostnader för brandförsvaret voro år 1939 13 000 000 kronor, 1945 21 000 000 kronor, 1947 34 000 000 kronor. Av dessa sistnämnda utgifter föllo cirka 24 000 000 kronor på städerna, varav upp emot 20 000 000 kronor på städer med yrkesbrandkårer, och cirka 10 000 000 på landskommunerna. För år 1952 torde kostnaderna uppgå till omkring 50 000 000 kronor.

Den förstärkning av brandförsvaret som skett har av många skäl varit angelägen. Kostnaderna ha emellertid stegrats i sådan takt, att en noggrann granskning av förhållandena inom brandförsvaret och av möjligheterna till billigare verksamhet måste ske. Den hittillsvarande utvecklingen synes nämligen i hög grad ha präglats av alltför schematiska bestämmelser och av en hårdragning i tillämpningen, som medfört en icke försvarbar ökning av utgifterna. Över huvud taget synes man varken i förberedelserna till 1944 års lag eller vid tillämpningen av bestämmelserna från tillsynsmyndigheternas sida ha tillräckligt beaktat sådana arbetskrafts- och ekonomiska synpunkter, som med nödvändighet måste prägla kommunernas verksamhet även på detta område. Kommunerna synas sålunda ha tvingats genomföra en snabb och dyrbar expansion av brandförsvaret utan att ha beretts tillfredsställande möjligheter att undersöka eller pröva alternativa utvägar och utan att erhålla beaktansvärda råd eller förslag beträffande den mest ekonomiska formen för brandförsvaret.

Sedan nu lagbestämmelserna och normalbrandordningen varit i tillämpning så lång tid, att vissa slutsatser borde kunna dragas av de gjorda erfarenheterna, synes det lämpligt att få verkställd en översyn av brand-

lagstiftningen och normalbrandordningen i syfte att öka möjligheterna för kommunerna att vidta sådana lokala anordningar, som med hänsyn till omständigheterna kunna vara försvarade och som kunna bidra till att minska kostnaderna för brandförsvaret. Det synes därvid vara en angelägenhet av största vikt att få till stånd en sådan utredning, som kan ge anvisningar om brandförsvarets inre organisation, dess effekt och ekonomi. Det borde vara ett förstahandsintresse även för staten att brandväsendet erhåller den mest ekonomiska utformningen. I anslutning härtill borde även övervägas, huruvida brandförsvaret i sin nuvarande utformning med hänsyn till brandskadornas lokala förläggning är avvägt på lämpligaste sätt och i vad mån det förebyggande brandskyddet är tillfredsställande ordnat med hänsyn till brandskadornas art och fördelning. Det torde numera finnas vissa möjligheter att på ett bättre sätt än tidigare statistiskt undersöka dessa frågor.

Andra spörsmål av vikt i dessa sammanhang är frågan om samhällets olycksfallsberedskap, närmast med avseende på ambulansväsendet och anropningsanordningarna. Ambulansväsendet har i stor utsträckning förlagts till brandkårerna, där det påtagbart bidragit till ökningen av antalet brandmän. Frågan är emellertid om detta är den organisatoriskt och ekonomiskt bästa lösningen. De avsevärda löneskillnaderna mellan t. ex. en ambulansförare och en brandman tala bl. a. i annan riktning. I fråga om alarmeringsanordningarna bör erinras om förslaget till en samhällets olycksfalls- och säkerhetstjänst (SOU 1951: 19). Av betydelse synes ytterligare vara att få klarhet över det inflytande, icke minst i fråga om den enskilda kommunens brandförsvaret, som synes utövas genom brandförsäkringsbolagens taxepolitik och andra åtgärder.

Det torde vara av stor vikt, att huvudmännen för brandväsendet, d. v. s. kommunerna, aktivt engageras i den här ifrågasatta utredningen.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en utredning, omfattande dels frågan om översyn och modifiering av de nuvarande brandförfattningarna, dels frågan om brandförsvarets inre organisation, samt dels och vissa andra här ovan berörda spörsmål som beröra brandväsendet.

Stockholm den 22 januari 1953.

Hjalmar Nilsson.

A. Gillström.

Rud. Anderberg.

Ewald Johannesson.

Georg Pettersson.

Olof Pålsson.
